

pete zahteve nasprotovale mislim, ki nas v tej vojni vodijo."

Tako je torej z mirovnim stremeljem: ena roka se izteza proti miru, druga drži za meč.

Naše žrtve za domovino.

Srce pretresujočo in žalostno vest je sprejela rodbina Nedelko v Drebelincih, v županiji Sv. Andraža v Slov. gor., da je črnovojnik Fr. Nedelko, posestnik, star 40 let, vsled prehlajenja in dolgotrajne bolezni dne 29. decembra v rezervni bolnišnici št. 2-15. vojna pošta št. 2. previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal. Šel je od začetka mobilizacije pod orožje, služil je v Puli, potem na italijanskem bojišču. Med tem je bil le enkrat na kratkem dopustu, da se poslovi od svojih domačih. Bil je odkritosrčnega in mirnega značaja. Kot mož in sosed je bil miroljuben in pošten in vsled tega i povsod spoštovan. Njegovo truplo počiva na vojaškem pokopališču v Bohinjski Bistrici na Kranjskem. Pokojni zapušča žalujočo ženo in nedoročeno sina v šolski dobi. Na srečno in zopetno svidenje onkraj groba nad zvezdami!

Od Sv. Jurija ob Ščavnici se nam poroča: Bidek udarec je zadel spoštovano hišo Holčevih v Okoslavcih. Sin Tonek je padel na bojišču ob Soči dne 20. decembra. Dopoldne je kot deseti opravil službo na straži, popoldne pa se je vlegel v svojem kritju k počitku. V spanju ga je zadela sovražna granata, ki mu je raztrgala vso prsno stran. V strašnih mukah je izdihnil. Škoda in žalost po njem je tem večja, ker je bil znan povsod kot fant-poštenjak, kot strokovno izučen tesar, dober cerkveni pevec in zvest ter vnet član domačih cerkvenih in prosvetnih društev. Postavil je pred leti staršem večidel z delom svojih rok lep, nov hram, ki naj bi bil enkrat v njem gospodaril. A božja previdnost je odločila drugače. Vsemogočni podeli zdaj vrlému mladeniču večni hram božji, potrjim staršem pa vlij tolažbe v žalostna srca.

Mrtvaški zvon v Framu pri Mariboru poje dan za dnevom, sedaj tistim, ki tukaj umrjejo, sedaj vojakom, ki pomirjujejo po bolnišnicah in na bojnem polju. Poročali ste že o Matevžu Vrečko iz Loke, ki je padel v vojski. Dne 20. septembra je umrl v bolnišnici v Draču v Albaniji njegov sosed, vrli katoliškonarodni mož Gregor Pokrivač; a še le ob Novem letu smo zvedeli zanj. V ruskem vjetništvu je umrl dne 26. septembra mladenič, član Marijine družbe, Ludovik Lešnik, Uranjekov iz Frama. Dne 28. decembra je umrl v bolnišnici zopet en Ločan, Miha Knez; pokopan je v Bohinjski Bistrici. Bog naj tolaži žalujoče zapuščene rodbine in nam vrni kmalu zaželeni mir!

V nedeljo, dne 14. januarja, smo v Konjicah položili k zadnjemu počitku Alojzija Stolekar, posestnika v Polenah. Ko nam je Italija zavratno napovedala vojno, je bil poslan na soško fronto, braniti našo domovino pred izdajalci. Pa nakopal si je hudo bolezen, da se je moral priti domov zdraviti. Bolehal je okoli eno leto, smrt ga je rešila nadaljnjega trpljenja. Bil je mirnega značaja in odločnega verskega prepričanja. Zapušča žalujočo vdovo in dvoje otrok. Kakor izvemo iz zasebnih poročil, je padel na tirolskem bojišču, zadet v glavo, vrl mladenič Fran Vivod, rejalec pri županu Klančniku na Brdu pri Konjicah. Padli junak je bil kaj vzoren mladenič, ud tukajšnjega Bralnega društva, nastopal je tudi s kaj dobrim uspehom pri naših gledaliških predstavah. Grobovi tulijo...

Dne 16. julija je na bojišču padel Franc Čretnik, doma iz Slivnice pri Celju. Služil je pri 7. pešpolku, pri 16. stotnji. Zadeti je bil od sovražne granate. Bili smo z njim že devet mesecev skupaj, od teh šest mesecev na italijanski fronti. Bil je zmiraj vesel. Ljubi Bog ga je v 19. letu poklical k sebi. Njegova tovariša F. Golež, doma od St. Jurija ob juž. žel., in Štefan Horvat od Sv. Urbana pri Ptuj, pošiljata pozdrave v domovino.

Franc Mlinarič iz Negove nam piše z bojišča, da je dne 16. januarja padel za domovino priljubljen četovodja Ignacij Kicmontel od 47. pešpolka. Velike so naše žrtve, a vsi se spominjamo besed velikega vojskovodje, ki je rekel: Čast Bogu, srce cesarju, kri pa domovini.

Razne politične vesti.

O našem državnem zboru se govori, da bo sklican še komaj med Veliko nočjo in Binkošti. Zasedanje bo le kratko, pač pa bo več časa delegacijam na razpolago. Velika škoda je, da se državni zbor ne more prej sklicati, kajti nujno je potrebno, da se o preskrbovanju z živili, o načinu uradovanja in časniški cenzuri že enkrat odkrito pove resnica.

Ta teden prihajajo iz cele države odposlanstva na Dunaj, da se poklonijo cesarski dvojici. Včeraj, v sredo, so se ji poklonili tudi štajerski deželni odbor in zastopstvo kranjske dežele. V odgovorih na češka odposlanstva se je cesar najpogrejšje poslužil češkega jezika in se le za tem nemškega.

ga. Odposlanstvu mesta Prage je tudi obljubil, da bo prišel ob priložnosti obiskat Prago.

Cesarjev brat Maks se je vrnil s potovanja, na katerem je obiskal Črnogoro, Albanijo in Bosno. V političnih krogih zagrebških se govori, da bo v cesarjevemu imenu kmalu obiskal tudi Zagreb.

Hrvatski sabor je včeraj, v sredo, začel razpravo o udanostnem pismu, ki ga mislijo poslati novemu kralju. V takih pismih naznanjajo stranke vladarju tudi svoje želje. Vladna stranka bo izrazila željo, da se zjedini vse hrvatske pokrajine v eno upravno celoto, opozicija pa bo zahtevala, da se privzamejo v to upravno celoto tudi vsi Slovenci. Za državo bi se s tem ustvaril najmočnejši jez proti irendenti iz Srbije in Italije.

Ogrski ministrski predsednik grof Tisza je v svojem odgovoru Wilsonu izjavil, da Madžari zelo spoštujejo narodno načelo. Vladno glasilo "Pester Lloyd" je ob tej priliki napisalo članek, ki hoče prepričati, da imajo nemadžarske narodnosti na Ogrskem naravnost raj. Čudno pa je, da celo madžarski opozicijski listi "Alkotmány", "Nepszava" in drugi odločno zahtevajo od vlade, da naj spremeni svojo politiko proti Slovakom. Glasilo čeških agrarcev "Venkov" piše: Zadnja statistika je na Ogrskem našla 2.019.641 Slovakov. Od 59 poslancev v slovaškem jezikovnem ozemlju so 3 Slovaki. Srednjih šol v tem ozemlju je 33; učni jezik je madžarski. V ljudske šole na slovaškem ozemlju hodi 246.107 slovaških otrok in med njimi jih hodi samo 18.312 v slovaške šole, v katerih pa je tudi madžarsčina na teden do 18 ur. Razun tega je 978 šol za 80.363 slovaških otrok, v katerih se učijo zgolj madžarsko in 899 šol s 80.929 otroci, katerim smejo v najnižjih razredih deloma razlagati v slovaškem jeziku. Tako se tedaj slovaško vzgaja samo 8% slovaških otrok, ki se pa tudi uče madžarsko do 18 ur na teden. Pri sodiščih in vseh državnih gosposkah dobi Slovak tolmača, če uradnik ne zna njegovega jezika. Uradni jezik je pa madžarski.

Potres.

V ponedeljek, dne 29. januarja, smo imeli večkratni potres. Prvi potres je bil nekaj minut pred polnočjo, drugi ob pol dvanajstih in po nekaterih krajih so v večernih urah čutili še tretji bolj lahki potres. Najmočnejši je bil prvi potres. Ta je posebnost hudo zadela slovenske kraje ob Savi. Od dosedaj došlih poročil so veliko škodo trpele Brežice in Krška vas. Ta nesreča je tem občutljivejša, ker se je dogodila v nenavadno mrzlem in snežnatem času. Upamo, da bodo oblasti šle nesrečnemu prebivalstvu zares velikodušno na roko ter mu ponudile vsako potrebno pomoč. Prizadetim občinam in njih prebivalstvu pa izrekamo v imenu vsega slovenskega ljudstva naše najiskrenejše sočutje!

Potres se je čutil daleč na okoli in sicer tudi v Gradcu, Ljubljani, Celovcu, Zagrebu, Polji, Trstu in t. d.

Brežice: Potres je v ponedeljek, dne 29. januarja, naše mesto hudo prizadel: Poškodovane so skoro vse hiše, tako, da se ne more v njih stanovati. Cerkevni stolp je zelo razpokan; najbolj pa je trpelo poslopje okrajnega glavarstva. Popolnoma razrušena je ena hiša. Prebivalstvo je moralo zapustiti vse hiše in se naseliti v nepoškodovanih hišah v okolici, v vasiških šotorih, ki so jih postavili na prostem in v praznih železniških vozovih na kolodvoru. Južna železnica je dala več sto vozov za stanovanja na razpolago. Tudi vodja okrajnega glavarstva dr. Neuwirth stanuje v železniškem vozu. Pri potresu je bila zasuta ena oseba.

Krška vas pri Krškem: Najhujši potresni sunek je bil v ponedeljek, dne 29. januarja, v Krški vasi pri Krškem ob Savi. V vasi, ki šteje 500 prebivalcev, ni skoro nobene hiše, ki ne bi bila poškodovana. Nekateri hiše so popolnoma podrte, 28 hiš in gospodarskih poslopij je posebno težko poškodovanih, a vse druge hiše pa imajo močne razpoke na zidovju. Prebivalstvo je ne glede na hud mraz preplašeno bežalo iz podrlih in poškodovanih hiš in se je naselilo v drvarnicah, skednjih, hlevih in drugih gospodarskih poslopih. Potres je zasul dva kmetka sinova, katera pa so še živa, a težko poškodovana, izkopali izpod razvalin. Tudi za vse vaško prebivalstvo so napravili na prostem več vojaških šotorov, poljskih kuhinj in drugih priprav za silo. Ubogo ljudstvo v aundem mrazu mnogo trpi.

Maribor: V ponedeljek, dne 29. januarja, je potres dvakrat precej močno zazibal tudi naše mesto. Ob 10. uri dopoldne smo čutili tri močne sunke. Smer potresa je bila od zahoda proti vzhodu. Omare in svetilke so se zagugale, pod nami pa se je slišalo neko voščobnenje, kakor da bi peljali težko obložen voz. Nek mož, ki je slučajno stal ob času potresa ob Dravi, nam pripoveduje, da je videl, ko je v sredini reke voda več metrov visoko pljusnila gor v zrak, stari leseni most pa se je močno potresel. Ljudje, ki so šli čez novi most, pravijo, da se je ta most kakih 10 do 12 sekund zibal, kakor da bi težki

vozovi drdrali čezenj. Škode ni potres napravil nobene. Ob pol 12. uri dopoldne se je zemlja zopet nekoliko potresla.

Sv. Peter pri Mariboru: Dne 29. januarja, ob 10. uri predpoldne, se je čutil pol minute trajajoč, močen potresni sunek. Okna so škripala in vrata, omare so se majale in sv. razpelo bi skoraj padlo na tla. Ob pol 12. uri se je sunek ponavljal. Pa je bil krajši in slabši. Smer se ni natanko poznala.

Ptuj: Potres, ki je v ponedeljek, dne 29. januarja precej močno zrahljal Slovenski Štajer in bližnje dežele, smo čutili tudi v našem mestu in v okolici. Nekaj minut pred pol 10. uro dopoldne se je zemlja tako valovito potresla, da je v nekaterih hišah več reči padlo na tla. Ljudje pripovedujejo, da se je vsled potresa ustavilo v sobah več stenskih ur. Najbolj pa so čutili potres na ptujskem gradu, kjer je padla nekaj ometa v sobah na tla.

Rogaška Slatina: Pretekli ponedeljek dopoldne okrog 10. ure, smo čutili valovit potresni sunek v smeri od zahoda proti vzhodu. Ob 12. uri je sledil drugi sunek. Škode ni nobene.

Malerodne pri Rogatcu: Tri sekunde trajajoč hud potres se je čutil v Malihrodnah ob 10. uri dopoldne v ponedeljek, dne 29. januarja.

Kozje: Hude potresne sunke smo čutili v ponedeljek ob pol 10. in pol 12. uri dopoldne. Pri nas je bil drugi sunek močnejši kot prvi.

Celje: Prestrašeni so v ponedeljek, dne 29. januarja, okrog 10. ure dopoldne bežali ljudje iz stanovanj. Zemlja se je trikrat dokaj močno stresla. Najprvo smo mislili, da je to učinek artilerijskega ognja na Krasu. A ko smo videli, da so se posamezni viseči in stoječi predmeti v sobah tresli in gungali, smo takoj vedeli, da je potres. Na Graški cesti je padlo pet strešnih opek na cesto.

Na železnici: Sprevodnik južne železnice nam pripoveduje, da je za časa, ko se je čutil potres, bil v vlaknu na Zidanem mostu. Voz, v katerem se je nahajal, se je močno zazibal. Osebe, ki so stale natprogi, so tudi čutile, kako se je zemlja trikrat potresla.

Italijansko bojišče.

Na italijanskem bojišču je postalo živahnije. Ze zadnje dni preteklega tedna se je na goriški črti vršil živahni artilerijski ogenj. Vojni poročevalci so naznanjali pričetek italijanskega napadanja. A do tega ni prišlo. Pač pa so, kakor je posneti iz avstrijskega uradnega poročila z dne 30. januarja, naše čete na Goriškem dne 29. januarja uspešno napadle, in pri Kostanjevici in Vrtojbi dosegle lepe uspehe. A se bo iz teh uvodnih bojev razvila velika bitka, bodo pokazali dogodki prihodnjih dni, ako bo seveda vreme ugodnejše. — Na tirolski in koroški fronti je zapadel letos izredno visok sneg. Po nekod ga je baje od 6 do 8 metrov visoko. Pri Gardskem jezeru in v dolini reke Adige obstreljuje sovražna artilerija naše kraje. — Italijani baje dobič na pomoč za kraško fronto dva armadna zbora francoskih napadalnih čet.

Uspeh na Krasu.

V ponedeljek, dne 29. januarja, so oddelki pešpolka št. 71, ki je sestavljen iz ogrskih Slovkov (Trenčini), vdrl pri Kostanjevici na Krasu v sovražne postojanke. Ko so premagali nekatere italijanske stotnije, so zasuli sovražne jarke in se vrnili z 6 častniki, 140 možmi kot vjetniki in 2 uplenjenima strojima puškama nazaj. Vzhodno od Vrtojbe pa se je po enakem činu vrnilo več oddelkov črnovojniškega pešpolka št. 2 iz sovražnih jarkov. Vjeli so 27 Lahov in uplenili 2 strojni puški.

Italijani se bojijo našega napada.

V italijanskih listih se vsak dan piše o name-ravani veliki ofenzivi Avstrije in Nemčije na neki fronti. List "Secolo" piše: "Ali zadene to morda Italijo?" Ako bi se Avstriji in Nemčiji posrečilo v Italiji tako uspešno vojevanje kot v Rumuniji, bi si obe državi svojo fronto silno skrajšali in bi imeli preko Adrije kratko zvezo z Balkanom. List "Secolo" sodi, da bi se Italija mnogo deli časa upirala sovražnemu napadu nego Rumuniji.

Slovensko-štajerski vojaki na južno-zapadni fronti.

Janko Breznik, enoletni prostovoljec, nam poroča:

Imeli smo pravečo zimsko spanje. Kdo bi li v tem času pričakoval od nas poročila? Bili smo hripavi in nikakor razpoloženi za kaj drugega, kakor za svoj navadni posel. Živeli smo le vsakdanje življenje. Toda iz tega vsakdanjega življenja nas je kar nepričakovano vzdramilo Novo leto in začeli smo nekoliko bolj misliti na svoje drage v domačiji. Naša dejanja in odlikovanja so ostala nepoznana in slavno občinstvo bi gotovo rado izvedelo, kaj počenjamo mi in kako se merimo z našim podlim, zahrbtnim in izdajalskim polentarijem. Če tudi že tako dolgo bijemo ljut boj in se ustavljamo veliki premoči, nas še ni-

kakor ni minil pogum, korajža in veselje nad nasprotnikovo smolo. Mi slovenski Stajerci se pač zmirno postavimo in naš sloves je došel tudi že Lahom do ušes. Kadar se bijemo mož proti možu in ima besedo svetel bajonet, tedaj prevzame sovražnika nepopisna zmoglost in onemoglost, vsled česar je uspeh vedno naš, najsi se navali tolika premoč. Ako je treba na patruljo, se nihče ne obotavlja iti prostovoljno, kar je posledica, da skoro slehernega dičijo hrabrostne kolajne in poveljniška pohvalna priznanja so naš ponos. Da bi nam iztrgal kras Primorske in cele domovine, solnčno Gorico, in evetoci, vedno bolj se razvijajoči Trst, je podvzel Lah že toliko navalov, kojih sad je uničena in do tal porušena Gorica sicer pa grozen polom. Koliko tisočev je žrtvoval za vsako ped zemlje v trdnem upanju, da bo šlo za lahkega, brez krepkega odpora. Hočeš, nočeš, mora v veliko žalost Kadorna nazaj, kadar udarimo mi korajžni slovensko-stajerski fantje nanj na višje povelje. Zastonj se mu cedijo sline po mastni pečenki, ki mu jo zmiraj krepko zasolimo, ako se predrzne dvigniti svoje grabežljive roke po naši lasti. Izdajica, roke proč, pogin mu! V to nam pomoz! Bog! Ob pri-liki se hočem spet oglasiti. Za danes pa pošljamo vsem, ki so nam dragi in znani, kakor tudi cenjenim bralcem „Slovenskega Gospodarja“ mnogo najiskrenejših pozdravov v sladkem upanju, da nas čaka s-korajšnje srečno svidenje. — Janez Črnič, četovodja, in Franc Majhen, poddesetnik, doma pri Sv. Jakobu v Slov. gor.; Sauperl Jožef, poddesetnik, od St. Ilje v Slov. gor.; Postrak Jakob, poddesetnik, in Hrastnik Konrad od Sv. Barbare pri Mariboru; A. Letnik, Holer Janez in Polančič Leopold, poddesetnik-pionir, od Sv. Ane na Krembergu; Pivec Fran, Zorjan Jožef od Sv. Jurija v Slov. gor.; Pogorevo Anton od Slov. Bistrice; Repnik Janez iz Pivole pri Mariboru; Mom Anton, Ranče na Pohorju; Pernat Vincenc iz Gorice in Janez Vogrin iz Lajtersberga pri Mariboru, vsi od četrte bojne stotnije 47. pp.

Rumunsko bojišče.

Na rumunskem bojišču od izliva Donave pa do moldavskega gorovja nobenih posebnih dogodkov. Naši držijo svoje, pred tedni zavzete postojanke. V moldavskem gorovju, posebno v severnem delu (blizu bukovinske meje) pa Rusi napadajo z veliko silo. — Naši so se pri kraju Mestikanesti umaknili iz pred-njih v glavne postojanke.

Delo avstrijskih monitornih možnarjev.

Ruski vojni minister Bjelajev je izjavil, da imajo na dosedanjih sovražnih (naših) uspehih glavni delež avstrijski monitorni možnarji. Ker je bila rumunska artilerija bolj na slabih nogah, so avstrijski topovi rušili eno rumunsko utrdbo za drugo, in tako pripomogli, da je sedaj več kot polovica Rumunije zasedena po Avstriji, Nemčiji in Belgariji.

Rusko bojišče.

Na treh mestih ruske fronte se vrše živahni boji: v južni Bukovini, ob Zloti Lipi in na severu ob reki Aa. V južni Bukovini so se naši dne 27. januarja zahodno od Valeputne pred sovražno premočjo umaknili na bližnje višine. Ob Zloti Lipi v Galiciji so Rusi v nedeljo, dne 28. januarja, napadli tamošnje turške čete, a so bili odbiti. Na severu ob reki Aa, t. j. med Mitavo in Dvinskim, so Nemci zadnje dni preteklega tedna prešli k protinapadam in so od-vzeli Rusom v širini 10 km postojanke, ki so jih za-četkom meseca januarja izgubili.

Ogromne ruske izgube.

V bojih ob reki Aa od 22. do 26. januarja so imeli Rusi, kakor zatrjujejo nemška poročila, uprav ogromne izgube. Nemci so osredotočili na ruske postojanke pri kraju Kuzmani tako silovit ogenj, da je od 152. ruskega polka ostalo živih samo 400 mož in nek sibirski kozaki polk je bil popolnoma razpršen.

Rusko morje zamrznjeno.

Rusi ne morejo iz Amerike in Anglije nič več dovažati, ker je baje rusko Vzhodno morje pričelo zamrzovati.

Macedonsko bojišče.

Razen prask poizvedovalnih čet ob reki Crni, ter v dolini reke Strume nobenih važnejših vojnih dogodkov. Pariškim listom se poroča iz Soluna, da so spravili Bolgari na višine severno od Bitolja, ki obvladujejo to mesto, veliko število težkih avstrijskih možnarjev, vsled česar je pričakovati za Bitolj hudih bojev. Italijanski listi pišejo, da bo postala Italija na macedonsko bojišče osem svežih armadnih zborov, a iz Francije bo pa dobila zadostno število zelo težkih

topov za soško fronto, kamor je že došlo veliko šte-vilo francoskih artilerijskih častnikov.

Francosko bojišče.

Dne 25. januarja so se vršili hudi boji na zahodnem bregu reke Moze za višino 304, katero so Nemci z naskokom zavzeli. Tudi na vzhodnem bregu reke Moze luti boji za višino „Mrtvi mož.“ Kaj naj pomeni skrivnostno zbiranje francoskih čet ob francosko-švicarski meji, bo pokazala bližnja bodočnost.

Petdnevna borba za višino „Mrtvi mož.“

Za višino „Mrtvi mož“ na zahodnem bregu reke Moze so se vršili pet dni trajajoči hudi boji. Napadu je sledil protinapad. V teh bojih je ta višina dvakrat menjala gospodarja. Pariški listi pišejo, da se nahaja sedaj ta višina v francoski oblasti. V bojih za to višino je baje padlo na obeh straneh okrog 12.000 mož.

Nemški uspeh ob Mozi.

Dne 25. januarja so Nemci uspešno naskočili francosko postojanko ob reki Mozi in sicer višino 304. V hudem ročnem boju je padlo okrog 3000 Franco-zov, vjetih je pa bilo 12 častnikov in čez 500 mož.

Angleška krležarka se potopila.

Dne 28. januarja je ob vzhodni irski obali potopil nemški podmorski čoln veliko angleško krležar-ko „Laurentic.“ Od posadke, ki je štela 600 mož, je bilo rešenih 12 častnikov in 109 mož.

P-čolni potopili v 10 dneh 49 ladij.

Nemški podmorski čolni so med 18. in 29. janua-rijem potopili 49 angleških trgovskih ladij, kojih vrednost se ceni na 200 milijonov frankov.

Četverosporazumove izgube.

Meseca decembra preteklega leta smo mi in za-vezniki potopili 152 sovražnih ladij v velikosti 329 tisoč ton. Nepristranskih ladij smo radi dovažanja sovražnikom potopili 65 v obsegu 86.500 ton.

Od začetka vojske do konca decembra 1916 smo potopili sovražnih ladij v obsegu 4.021.500 ton, od katerih je bilo angleških ladij 3.069.000 ton.

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Vlač. g. Štefan Pivec, dose-daj župnik v Podčetrtku, je bil v četrtek, dne 1. fe-bruarja, v Mariboru inštaliran za nadžupnika v Vu-zenici. — Župnijo Podčetrtek bo sooskrboval vlač. g. Janez Lorbek, župnik v Olimju.

† **Krescencija Antonija Breznik.** Gizelina bol-nica v Celju naznanja, da je umrla dne 21. januarja č. s. Krescencija Antonja Breznik, doma iz St. Ju-rija ob Taboru. Priporočamo jo v pobožno molitev. N. p. v. m.!

Slovenec na nemškem podmorskem čolnu. Naš prijatelj nam piše iz Ptuj: Moj bratranec Miha Ko-sar se nahaja kot mornar na nemškem trgovskem podmorskem čolnu „Deutschland“ in se je že dvakrat vozil pod vodo iz Evrope v Ameriko. Kosar je že kot mlad fant odšel na Nemško. Nekaj časa je bil v ve-likih Kruppovih delavnicah v Porenju, odkoder je od-šel v Hamburg, kjer je vstopil v nemško trgovsko mornarico.

Berivo za vojake.

Osrednja posredovalnica za vojaško berivo na Dunaju (Zentralstelle für Soldatenlektüre, Wien IX.) je že razposlala vojakom na bojiščih in v bolnišni-cah ogromno število knjig, knjižic in časopisov. Tu-di slovenski vojaki so dobili pri njej že veliko ber-iva. Vse to je storiła posredovalnica z milodari. Tu-di dopisovanje in razpošiljanje opravljajo prostovol-ci in prostovoljke, večinoma udje Marijinih družb, ki prihajajo po svojih uradnih urah v posredovalni-co, da tam žrtvujejo večerne in nekoliko nočnih ur za vojake. Število pisem in došlanih knjig in spisov obsega že več milijonov. — Zdaj pa mi piše posre-do-valnica, da ji je slovensko berivo popolnoma pošlo, in me prosi, naj bi objavil v slovenskih časnikih prošnjo za slovensko berivo. Vsak ve, koliko morajo trpeti naši vojaki. Lajšajmo jim njih hude ure vsaj s primernim razvedrilom! Ne terja se velikih žrtev. Zeli se samo, da pošljete prebrane knjige, koledarje, časopise in časnike na naslov: „Zentralstelle für Soldatenlektüre, Wien IX., Canisiusgasse 16.“ Kot milodari za vojake poštnine prosto. — Važno je, da se ta zadnji odstavek „kot milodari za vojake poštnine prosto“ ne izpusti, ker bi se sicer morala plačati poštnina. Pri časnikihi torej ni treba drugega storiti, kakor na ovitku svoj naslov prebrati, potem ovitek obrniti in nanj napisati gornji naslov. Mariborski darovalci lahko istotako pošiljajo te reči naravnost na Dunaj, ali pa naj prinašajo te reči v prostore u-

pravništva „Slovenskega Gospodarja“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, odkoder se bodo skupno pošiljale na Dunaj. Ker pa vojaki radi berejo nove časnike, zato prosim milodarov za vojake tudi v denarju, ki se naj pošilja na moj naslov. S tem denarjem se bo-do naročile knjige in mariborski slovenski listi ter pošiljali naravnost vojakom na bojišča in v bolnišni-ce. Prispevki se bodo objavljali v „Straži.“

Dr. M. Slavič v Mariboru.

Slovensko sirotišče in otroški vrtec v Vaglni.

Dne 25. januarja se je v begunskem taborišču v Vaglni pri Lipnici ustanovilo slovensko sirotišče in o-troški vrtec za uboge begunce. Pri otvoritvi je bilo navzočih več odličnih gospodov od cesarske namest-nije. Otroci so zapeli pod vodstvom učiteljice gospde. Cej pesmici „Popotnik“ in „Oj ta soldaški boben“, in deklila iz sirotišča pa je prednašala pesmico „Siro-ta.“ Slovesnost se je končala s cesarsko pesmijo. V sirotišču je sedaj 16 dečkov in 8 deklic. Če kdo ve za begunske sirote, naj jih pošlje v sirotišče v Vag-ni. Za ustanovitev teh dveh zavodov sta se največ trudila ravnatelj g. Wolte in kapucin o. Joahim Ferk.

Naročnikom in razprodajalcem „Slovenskega Gospodarja.“ Prav goste so pritožbe, da „Slovenski Gospodar“ ne pride pravočasno. Mi tega nismo krivi, ampak pošta. Mi oddamo list za razpro-dajalce redno vsak četrtek pred pol-dne na pošto, za naročnike pa in si-cer za vse, v četrtek zvečer. V tej zade-vi ne pomaga nobena pritožba in nobena reklama-cija, ampak samo potrpežljivost. — Nekateri naročni-ki se pritožujejo, da list dobijo pozneje kakor drugi sosedje. Tudi temu nismo mi krivi. Mi ne nesemo li-sta za vsakega naročnika posebej na pošto, ampak zvezemo skupaj vse liste, ki gredo na eno pošto, in torej odpošljemo vsem naročnikom, ki imajo isto poš-to, list naenkrat.

Podpore za občinske ceste marenberskega o-kraja. Deželni odbor je sklenil podeliti podporo za občinske ceste, katere je poškodovala povenjen leta 1916, občinam: Muta 1600 K, Trbonje 800 K, Gornja Vižinga 1800 K, Remšnik 1400 K, Vuzenica 800 K, Janžev Vrh 600 K, Arlova Vas 1300 K, Ribnica 2860 K, Gortina 399 K, Sobota 1040 K, Sv. Primož I. 5400 K, Pernice 1800 K. Občine dobijo izplačano to podporo, če popravijo ceste vsaj do 31. avg. 1917. Kadar se dovrši delo, naj občina to naznani dežel-nemu stavbenskemu uradu, da pošlje inženirja k ko-lavdaciji.

Požrtvovalna slovenska župnija. Od Sv. Bar-bare v Haložah se nam piše: Približno 600 mož in mladeničev se bojuje na raznih bojiščih iz naše žup-nije za cesarja in domovino, med temi jih je 80 pad-lo na polju časti, 16 pa jih je odlikovanih z raznimi kolajnam. Vsem pa prvači Franc Gol iz Velikega vr-ha, ki ima že štiri odlikovanja, dve mali srebrni, 1 bronasto ter prusko zaslužno kolajno za vojake. Čast in slava živim, mir in dušni pokoj rajnim! — Lani meseca septembra smo oddali za vojaške namene 18 zvonov iz župnije, ostal je samo največji pri župnijs-ki cerkvi in najstarejši pri stari župnijski cerkvi Sv. Katarini na Beli. Cela župnija je z zvonovi v-red oddala za vojaške namene 5578 kg bakra, oziro-ma kovin, razun tega se je oddalo leta 1915 za iste namene 108 bakrenih kotlov za žganje. — Petega vojnega posojila pa se je po prizadevanju č. g. žup-nika Janeza Vogrin ter šolskega vodja Cirila Vobič župnija v veliki meri udeležila. Župnik, ki je že pri prejšnjih posojilih nabral lepo svoto 168.800 K, je nabral pri petem vojnem posojilu zopet 136.200 K, ki jih je odposlal na pristojno mesto, tedaj vsega sku-paj doslej 305.000 K. Gospod šolski vodja in marljiv tajnik tukajšnje posojilnice Ciril Vobič pa je nabral 52.600 K, pri četrtem posojilu pa 2600 K. Občine v župniji so podpisale 57.500 K. Ker so pa tudi vojaki podpisali, kakor nam je znano, zdatne svote pri vo-jaski oblasti, lahko računimo, da je doslej položila cela župnija najmanj 500.000 K ali pol milijona na oltar domovine. To so žrtve naših slovenskih ljudi, ki so jih v prejšnjih časih nekaterniki imeli le v za-smeh in zaničevanje.

Od vojaške službe oproščeni. Domobranksko mi-nistrstvo razglša: Osebe, ki so bile začasno za do-ločeno dobo oproščene od vojaške službe in katerim je potekel rok, do katerega so bile oproščene, ali pa so izstopile iz službe, zavoljo katere so bile oprošče-ne, je smatrati od dne, ko je potekel ta rok, kot vo-jaske osebe in se morajo v 48 urah javiti pri pristoi-nem vojaškem dopolnilnem poveljstvu. Isto tudi velja o osebah, ki so se predložile za oproščanje ter so o-stale doma, dokler se njih prošnja reši. Če se je ta prošnja zavrnila, so z istim dnevom, ob katerem so obveščene o tem, smatrati za vojaške osebe in se mo-žajo javiti.

Orožniški umor pri Oplotnici. Svoj čas smo poročali, da je posestniški sin Leopold Matevžič pri Oplotnici ustrelil namestnega stražmojstra Antona Glančnik, ki je imel od oblasti nalog, da zapre Ma-tevžičev mlin, da se prepreči nedovoljeno mletje žita. Prejšnji teden sta stala Leopold Matevžič in njegov oče Anton pred celjskim sodiščem. Oče je priznal, da je vedel, da bo sin streljal na orožnika, sin se je pa zagovarjal, da je hotel Glančnika samo ostrasiti, a ga je po nesreči smrtno zadel. Sin je bil obsojen na 8 let težke ječe, oče pa na 7 mesecev. Oba sta ka-zen takoj nastopila.

Nov zemljevid. Tvrška G. Freytag & Berndt na Dunaju VII. je izdala nov zemljevid, ki obsega severni in vzhodni del Rumunije, pokrajino Moldavo,